

Sygn. akt II CSK 371/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa R. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 27 października 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowego w P. adwokatowi R. M. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) podlegającą podwyższeniu o podatek od towarów i usług (VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 11 marca 2015 r., którym zostało oddalone jego powództwo o zasądzenie kwoty 70 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i utratę zdrowia, związane z poniżającym i niehumanitarnym traktowaniem oraz naruszaniem jego godności osobistej w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w C.

Powód w skardze kasacyjnej powołał podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej skarżący połączył z twierdzeniem, że Sąd Okręgowy naruszył szereg przepisów prawa materialnego, co spowodowało nierozpoznanie istoty sprawy. Doszło także do rażącego naruszenia porządku prawnego, a tym samym konieczności wyeliminowania kwestionowanego wyroku z obrotu prawnego. W piśmie uzupełniającym braki skargi kasacyjnej podał także, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące wyjaśnienia istoty przedawnienia w odniesieniu do osób pozbawionych wolności, a zwłaszcza czy mogą one swobodnie i skutecznie dochodzić ochrony swoich praw, czy skarżący mógł powziąć wiadomość o wystąpieniu szkody, osobach za nią odpowiedzialnych oraz przesłankach ich odpowiedzialności. Ponadto w jego ocenie wymagają wykładni przepisy art. 118 i 442 k.c.

Sąd najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie się przez skarżącego na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wymaga przedstawienia konkretnego problemu i wskazania przepisu, na tle którego się on pojawił oraz przedstawienia argumentacji, odrębnej od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, a przemawiającej za tym, iż rozstrzygnięcie go stwarza rzeczywiste i poważne trudności. Ponadto wiąże się z obowiązkiem wykazania, że problem jest istotny i poważny, w rozumieniu powołanego przepisu, nierozwiązany w dotychczasowym orzecznictwie sądowym, ma uniwersalny charakter i jego wyjaśnienie służyć będzie rozpoznaniu innych podobnych spraw oraz rozstrzygnięciu sprawy skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Niezależnie od spóźnionego powołania tej przyczyny podnieść należy, że nie odpowiada ona przytoczonym wymaganiom. Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych zostały jednoznacznie w doktrynie i orzecznictwie wypracowane. Nie ma podstaw do przyjęcia, że osoby pozbawione wolności są ograniczone w możliwości dochodzenia swoich roszczeń. Mają w stosunku do nich zastosowanie takie same zasady, jak co do pozostałych osób. Nie zostały wskazane powody wskazujące na potrzebę dokonywania wykładni wymienionych przepisów. Powołana przez skarżącego przyczyna nie stanowi istotnego, nowego i dotychczas nierozwiązanego zagadnienia prawnego.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest podanie przez skarżącego, drogą odrębnego wywodu, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty

oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wnioszek skarżącego. Analiza jego uzasadnienia, na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku, nie usprawiedliwia oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, które współkształtowały jego treść. Twierdzenie o rażącym naruszeniu przepisów prawa materialnego nie zostało należycie sformułowane i umotywowane. W szczególności nie doszło do oparcia orzeczenia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią, przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Nie doszło do nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy, stosownie do art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., orzeczono o kosztach postępowania kasacyjnego. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielone powodowi w postępowaniu kasacyjnym wynikają z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1801 i z § 4 ust. 1, § 14 ust. 1 pkt 26 i § 16 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801).

db